«عبيد الله بن أحمد الدهقان» وجه تضعيف روايت نزد سيدبحر العلوم؛ وصف «دهقان»

جلسه قبل آقا «دحمان» را فرمودند [که احتمال دارد «دهقان» باشد]. من مطلبی را عرض کردم که در ذهنم راجح شد. سید در تنبیه ثالث فرمودند: «روی الكليني (طاب ثراه) في كتاب الروضة، بسند ضعيف، عن عمر بن يزيد...»[1]، منظور ایشان از ضعف چه کسی است؟ طاطری است؟ در جلسه قبل صحبت شد. عرض کردم به کمک تضعیف مرحوم آقای خوئی در مستند العروه معلوم شد که ایشان به شیخ«حمید بن زیاد الدهقان» تضعیف کرده‌اند؛ عبید الله بن احمد الدهقان مجهول است. مرحوم آقای خوئی این جور فرمودند. لذا در ذهنمان تقویت شد که زیر کلمه «الدهقان» خط بکشیم. مرحوم سید هم از همین‌جا «ضعیف» را فرمودند. یعنی حمید بن زیاد عن عبید الله بن احمد الدهقان که ایشان مجهول است. پس به‌خاطر مجهولیت ایشان سند ضعیف می‌شود.

فرمودند: بردار عبید الله، یعنی عبد الرحمن بن احمد بن نهیک که در وصفش دارد که ملقب به «دحمان» است. احتمال دارد که «الدهقان» بوده باشد. لقب های دو بردار قبیله‌های بوده است. لذا می‌توانیم بگوییم وصف «الدهقان» برای برادرش هم آمده است. پس برای او هم می‌توانند ثابت باشد. این فرمایش ایشان بود.

مرحوم علامه در خلاصه همین عبارت را می‌آورند. ظاهرش هم ناظر به عبارت نجاشی است. ولی ضبط می‌کنند و می‌گویند: «عبدالرحمن بن نهیک الملقب بالدُخان». تصریح می کنند در خلاصه، یعنی میم ندارد. می‌گویند «الدلال المضمومه و...». خب علامه مستندی داشته‌اند که میم «دحمان» را نیاورده اند. در نسخه ایشان نبوده است. تصریح می‌کنند که «دُخان» است. لذا اینکه «دحمان» تصحیف «دهقان» باشد –مخصوصاً اینکه دهقان «ال» می‌گیرد- این احتمال ضعیف می‌شود.

---

[1] رؤيت هلال، ج۳، ص: ۱۹۸۶

بازبینی #2
ایجاد شده 29 دسامبر 2025 14:54:03 توسط ... .
به روزرسانی شده 26 فوریه 2026 14:21:32 توسط ... .